

ressò mont-roigenc

MAGÍ SEDÓ PASCUAL: POETA, ARQUEÒLEG I MESTRE DE L'ESCOLA DEL MAR DE BARCELONA (2)

Martí Rom
www.martirom.cat

27-05-2022

A inicis dels anys quaranta, Magí Sedó continua amb la seva recerca a la Barquera. *“Magí Sedó, mestre i professor de l'Ajuntament de Barcelona, poeta i col·laborador de diferents mitjans de comunicació... va descobrir en una finca de la seva propietat, una sèrie de restes arqueològiques corresponents a un jaciment d'època romana. Mogut per les seves afeccions històriques i culturals, va procedir a la recollida de nombrosos fragments de terrissa i ceràmica decorada antigues... Així com algunes monedes de bronze d'època ibèrica i romana i altres peces diverses (com, per exemple, una mena de collaret)... Segons ens han informat gentilmente l'esposa i la filla de Magí Sedó¹, aquest descobrí, en una part de la seva finca de la Pobla, concretament en un tros de terra conreat i plantat de tarongers, restes arquitectòniques corresponents a habitacions pavimentades amb mosaics, així com altres elements que indicaven l'existència de la part residencial d'una luxosa vila romana... La cronologia dels materials podria situar-se, provisionalment... entre el canvi d'Era i el segle IV...”*. Després s'explica que el doctor Salvador Vilaseca i el famós arqueòleg alemany Adolf Schulten, van visitar aquella finca...”².

En el “Treball de recerca. Jaciments arqueològics al terme de Mont-roig del Camp” de Judit Güell Bargalló (2007) hi trobem una àmplia descripció de l'activitat de Magí Sedó: *“Les Barqueres... ara es pot considerar una partida interior de Les Pobles. És planera... A principis dels anys quaranta del segle passat... va descobrir, en una finca de la seva propietat... una sèrie de restes arqueològiques corresponents a un jaciment d'època romana... L'any 1945,*

Salvador Vilaseca (aleshores comissari provincial d'excavacions i director del Museu Municipal de Reus), va redactar una nota informativa en la qual ressenyava les troballes portades a terme per Magí Sedó, on s'esmentava que a la finca s'hi havia trobat nombroses restes de ceràmica, tessel·les i alguns objectes de ferro i plom (entre ells un vaset d'aquest metall), enclavats amb alguns fragments de ceràmica ibèrica. El vaset de plom esmentat va ser lliurat per senyor Sedó al Museu de Reus... També, entre els materials recuperats pel senyor Sedó hi ha un fragment d'una làpida romana que

¹ Teresa Sedó Clavaguera i Montserrat Sedó Sedó.

² “Un fragment d'inscripció romana trobat al terme de Mont-roig del Camp” de Jaume Massó i Esther Ramon, publicat a “**Ressò mont-roigenc**” núm. 16 (1r trimestre 1986), pàg. 7.

conservava algunes lletres de la inscripció llatina original. Es tracta d'un tros de placa de fractura irregular, de pedra calcària del tipus dit d'Alcover... té unes mesures màximes de 8,3 x 10,5 cm. i un gruix mitjà d'1,6 cm... únicament es pot llegir clarament tres lletres... NIA...

Jaume Massó Carballido, aleshores director del Museu d'Arqueologia Salvador Vilaseca de Reus, en una carta del 16 d'agost de 2005, dirigida a Joan Rom Sedó, net de Magí Sedó Pascual, detalla que aquell vaset de plom “és una mena de gerro minúscul, d'uns 4 cm. d'alçada” i esmenta una carta de Magí Sedó a Salvador Vilaseca de l'1 de setembre de 1945 en la què Sedó diu que té “l'honor de fer-li ofrena d'aquesta miniatura com un petit obsequi que li recordi la seva visita...”. També una altra carta de l'1 d'octubre on comenta que també ha fet donació d'un “gerret de plom d'Oleastrum...”.

Aprofitant que Magí Sedó, el 1932, era “director de les Colònies barcelonines que sojornaren l'estiu passat a Sant Feliu”, publica el text “El poblat ibèric de Sant Feliu de Guíxols”. “Ja des de la meva arribada a Sant Feliu em va cridar l'atenció aquesta muntanyeta tan replanada que té el nom de Punta de l'Ametller, situada immediatament després de la del Molí de Ses Porques... Vaig observar unes restes de mur de circumvalació, tot ell, però, escapat en diverses parts. Per tot el pla de la cima, difícil d'explorar per les moltes punxes i brossa, molts munts de pedra i sense excavar gens, aprofitant un troç llaurat, moltíssims cargols de mar nomenats ermitants, els mateixos que els apareguts al poblat ibero-romà de Montroig (Tarragona), ceràmica gris, d'igual tipus i dibuix que la que es troba en abundor a Bagur. Creiem de què la ciutat de Sant Feliu s'hauria d'interessar en esbrinar, fins a arribar a la certesa, mitjantçant unes bones excavacions, de la vida d'aquells primers homes...”³.

Magí Sedó Pascual, el primer per l'esquerra

“Durant onze anys, es a dir fins el 1933 va exercir a l'Escola del Mar. El 30 de setembre de 1933 passarà a l'Escola Ignasi Iglesias al barri de Sant Andreu on hi treballarà fins el 1944. El 19 de gener de 1945 va agafar una excedència voluntària d'un any. El 1946 torna a l'escola Ignasi Iglésias”⁴. Aquests anys va viure al carrer de la Diputació núm. 469, tocant a la plaça de braus “La Monumental”. En els períodes estivals torna a Mont-roig.

En una carta, de l'11 de maig de 1955, Francesc de B. Moll li agraeix les seves dues cartes aportant “mots del llenguatge viu de Mont-roig, destinades al nostre diccionari. Agraeixo cordialment la vostra col·laboració, i encara que la majoria d'aqueixos mots ja figuraven en els nostres fitxers, sempre és interessant de comprovar la seva existència en una localitat determinada...”.

³ “La Costa Brava”, de Sant Feliu de Guíxols, del 22 d'octubre de 1932.

⁴ Joan Rom Sedó / Montserrat Sedó Sedó.

Magí Sedó Pascual, en una de les seves estades estiuenques a Mont-roig, va morir. Fou el 16 de setembre de 1956. Tenia 57 anys. El Joan Rom Sedó m'explica sobre la mort del seu avi: *“Va morir d’una forma inusual i desafortunada. Segons m’havia explicat la meva mare va ser una tarda en que la família era fora de casa. Va baixar on es trobava la mula per donar-li de menjar i l’animal no el devia reconèixer en acostar-se-li. Li va llençar diverses coces i alguna d’elles el va ferir mortalment al cap. El van trobar moribund més tard la seva filla i la seva dona en tornar a casa”*.

Un dels seus alumnes de “L’Escola del mar”, A. Nadal Sauquet, va publicar un llarg article a “La Vanguardia”: *“Hace pocos días, cinco amigos y antiguos condiscípulos de la Escuela del Mar nos trasladamos al pueblo de Montroig para rendir homenaje a nuestro maestro, el señor Sedó... Llegamos tarde al pueblo, sobradamente rebasado el medio día... Hubimos de menester el sepulturero para que nos franqueara la puerta del cementerio... Llevábamos un recuerdo de la escuela. Un ramo de hojas de laurel, de olivo y de pino, procedentes del jardín de la hoy denominada Antigua Escuela del Mar... Un reumatismo... le obligó a librarse de las humedades de la playa, a dejar la Escuela del Mar, de donde pasó al grupo escolar Ignacio Iglesias... Era nuestro señor Sedó mediano de estatura. De cabello castaño y liso, peinado con raya. Un peinado que, a veces, en su juventud, se desgreñaba como si quisiera recatar modestamente la anchura de la frente, que el discurrir del tiempo amplió todavía más, con entradas. Debajo de la frente unos ojos azules, de un azul purísimo, de bondad extrema. Una boca fácil a la sonrisa, con mejillas de querubín, pero a la que los años pusieron un rictus de amargura, de hombre siempre dispuesto a perdonar nuestras travesuras... La voz, no demasiado grave, pero algo quebrada, como si la naturaleza lo hiciera adrede para hurtarle toda posibilidad de redundancia tribunicia y de regañinas estentóreas. De toda su persona emanaba dulzura... Solía ladear la cabeza, como signo exterior de estima y aproximación a los que merecían su afecto, la familia, a la que tanto quiso, los alumnos. Recuerdo al señor Sedó calzado con sandalias y andando sobre la punta de los pies, lo que le daba un caminar alado, ligero, como si temiera dañar, no ya a las hormigas, sino a las mismas piedras del camino. Era feliz caminando. Sus mejores momentos de maestro se le daban en los paseos -siempre tenía algo qué decir acerca de la catedral, la casa del Arcediano- y en las excursiones, ya fueran exploratorias de las tumbas judías en Montjuich, o simplemente de esparcimiento, por Collcerola, con nominaciones de botánica. Como maestro se sentía más a sus anchas debajo de un árbol que bajo techado...”*

*En una especie de testamento espiritual que la familia puso en nuestras manos, se leen las siguientes palabras: Y afirmaba nuestro escultor Manolo Hugué en su lecho de muerte que no hay que trabajar para hoy ni para mañana, sino para siempre. No lo cree así la moderna pedagogía. Sus puntos de vista son mezquinos, estrechos, de horizontes limitados. Y tiende cada día más a la técnica de laboratorio: alambique, microscopio, nonius, promedio, coeficiente, reactivo, test. La verdadera educación vive a pleno aire. Huye de la clasificación, esquiva el sistema, burla el encasillamiento, salta la etiqueta y el marchamo y se refugia en la naturalidad, en la sencillez, en la espontaneidad, en la sensibilidad, en la intuición, en el amor... ¡Qué terrible impacto hubo de producirle nuestra guerra cruel! En verdad, no formó parte de la hecatombe, pero no pudo soportarla, se le dobló el espíritu en quebrantos melancólicos... Por prescripción médica tuvo que abandonar a sus alumnos, dejar la escuela y refugiarse en Montroig, su pueblo natal... Me imagino al señor Sedó triscando ágilmente por sus repechos, disfrutando a la sombra de un árbol, desenterrando trozos de cerámica sigillata, lacrimatorios, incluso un mosaico romano, piezas de sílex... En lenguaje de hoy, la arqueología era su hobby. También compuso algún verso, que recogió en un pequeño volumen titulado Floretes de Mossén Cinto i altres poemes libro de glosador, de poeta recatado, que, a propósito, se coloca en segundo término...*⁵.

Magí Sedó Pascual (1899-1956) i Teresa Sedó Clavaguera (1899-1999) van tenir, el 1925, a Montserrat Sedó Sedó. Encara viu a “cal Sedó”, al carrer del Bisbe Macià núm. 21. Té 96 anys. Es va casar el 30 de maig de 1953 amb Joan Rom Massó (1923-1978), de “cal Rom”. El pare d’aquest era Joan Rom Vidiella (1899-1963) casat amb Teresa Massó Jordi (?- 1960). A “cal Rom” vivien a l’actual avinguda de Reus núm. 5. Eren comerciants d’oli, tenien fàbrica d’oli de sansa, de pinyolada.

Joan Rom Vidiella era germà de Josep Rom Vidiella (1893-1961). Aquest mont-rogenic va tenir una vida singular. Va estudiar a l’Escola d’Arts i Indústries de Vilanova i la Geltrú. El 1911, fugint del servei militar, va marxar a Cuba i a continuació a Mèxic. Des d’allà aniria a Nova York. Sense saber pràcticament l’anglès, va aconseguir un lloc de treball, de mecànic, en una companyia ferroviària. Allà va conèixer Assumpció Foguet Pedrol (1896-1978), de Montblanc, amb la que es casaria.

Assumpció Foguet Pedrol, amb uns 16 anys, havia anat a Nova York cap al 1913. Allà ja hi vivia la seva germana Mercè, casada amb Emili Trilla Felip. Aquest, també de Montblanc, havia anat a París a aprendre la nova tècnica de la “permanent”⁶ de la perruqueria de senyores. Seria la gran novetat en les següents dècades. Quan va acabar va anar a establir-se a Nova York. També, sense saber l’anglès, va obrir una perruqueria. Va acabar tenint una pertita xarxa de perruqueries. Fou un èxit comercial⁷.

El matrimoni de Josep Rom Vidiella i Assumpció Foguet Pedrol van tenir l’Assumpció Rom Foguet (1921-2007) que es va casar amb Joaquim Boronat Sanromà (1909-1989), de “cal Boronat”, al carrer del Bisbe Macià núm. 15, tres cases abans de “cal Sedó”.

---

⁵ “Al amor del recuerdo. Nuestro maestro Magí Sedó i Pascual” de A. Nadal Sauquet, a “La Vanguardia” del 21 de maig de 1970.

⁶ L’ondulat permanent l’havia inventat el 1906 l’alemany Karl Nessler, que va aconseguir un tractament químic que produïa ondulacions permanents en els cabells. Ho va començar a experimentar en salons de Ginebra i París.

⁷ Per a més informació vegeu “La nissaga dels Rom (6): els Rom comerciants de Mont-roig” publicat al web de “**Ressò mont-rogenic**” (19-11-2021).

Joan Rom Vidiella (1899-1963), el sogre de Montserrat Sedó Sedó, també va anar a Nova York, on ja hi estava el seu germà Josep. Abans, s'havia casat amb Teresa Massó Jordi⁸.

El Joan Rom Sedó m'explica: *“Des de Mont-roig es varen traslladar a València on obren una botiga al carrer Colón. Allí va néixer Joan Rom Massó, el 23 de setembre de 1923. A València no s'hi estarien gaire temps perquè aproximadament un any més tard Joan Rom Vidiella viatja als Estats Units mentre la seva esposa, Teresa Massó Jordi i el petit Joan es queden a Mont-roig. A Nova York es retroba amb el germà gran, el Josep Rom Vidiella, qui feia uns anys també havia pujat a un vaixell per creuar l'Atlàntic. L'estada a Nova York es perllonga una mica més d'un any. Va fer de perruquer a Florida”*.

“Al tornar va convèncer a la seva muller per anar a viure a Barcelona on obriria una perruqueria femenina. Vivien al carrer Padilla i el fill, Joan, fill rep classes de gimnàs d'Armand Blume, el pare del famós gimnasta Joaquim Blume⁹. Durant la guerra la perruqueria es assaltada per un grup de la F.A.I. i la família decideix deixar la ciutat i anar a viure a Mont-roig. No tornaran a Barcelona. Joan Rom Vidiella decideix un nou canvi de vida, la casa de la Plaça Castelar (ara plaça de Joan Miró) número 11, la casa coneguda pel nom de “cal Marquet”, es prou gran i ha pensat posar-hi una vaqueria als baixos. Com que no té cap coneixement sobre el negoci de les vaques, fa venir d'algun poble d'Astúries un noi, el Valentín, un adolescent que té la mateixa edat que el seu fill i que quasi no sap llegir ni escriure però ho coneix tot sobre les vaques”.

“Joan Rom Massó treballa a les terres de la família, ajuda al Valentín a la vaqueria i també aprèn l'ofici d'escorxador. Els diumenges juga a futbol amb l'Atlètic Club Montroig. L'any 1944 es destinat a fer el servei militar al Batallón de Cazadores de Montaña Arapiles núm. 3. És una unitat mòbil que es desplaça pel Pallars i la Vall d'Aran prenent part en les accions contra els maquis. Dos anys més tard torna llicenciat a Mont-roig. L'any 1953, el 30 de maig, es casa amb la Montserrat Sedó Sedó, el viatge de noces el fan a la Costa Brava. El matrimoni va a viure al carrer Bisbe Macià núm. 21. Als baixos de la casa, Joan Rom Massó, en acabar la feina del camp, dona classes de gimnàstica sueca i musculació a nois i noies del poble. El 1954 neix el primer fill; li posen el nom del pare i l'avi patern, Joan¹⁰. El 1960 neix la Mireia i el 1963 el Jordi Rom Sedó¹¹ (moriria el 2015)”.

---

⁸ Segons el cens electoral de 1955 havia nascut el 1899. Pel primer cognom (Massó) era de “cal Marquet”, pel segon sabem que era de cal Jordi. En el cens electoral de 1894 he trobat quatre “Massó Alsina”: Josep (63 anys, carrer Major núm. 46), Antoni (62 anys, carrer Nou), Francesc (59 anys, Hospital i Pica núm. 7) i Marc (49 anys, Major núm. 67, ara Francesc Riba i Mestre núm. 2). Aquest darrer Marc, era de cal Marquet; el vaig trobar citat com a cap carlí de la Tercera Guerra Carlina en un fet del setembre de 1872. Vegeu el text “El segle XIX, un temps convuls. Capítol 20. Inici de la Primera República. Continua la Tercera Guerra Carlina (1872-1873)”, publicat al web de “**Ressò mont-roigenc**”, el 21 de maig de 2021.

⁹ Va morir quan tenia 26 anys en un accident d'avió, Havia guanyat diversos concursos internacionals.

¹⁰ Vegeu el seu text “La rasa del Sunto: un nou jaciment arqueològic de superfície al terme de Mont-roig” de Joan Rom Sedó, publicat al web de “**Ressò mont-roigenc**”, el 30 de gener de 2020.

¹¹ Gran aficionat a tocar la bateria, formà part del grup mont-roigenc “D'Un Roig Encès”.

Joan Rom Sedó, que com deia anteriorment m'ha aportat informacions valuoses sobre la seva nissaga, és un artista que ha fet exposicions rellevants¹². Ha estat director de l'Escola d'Art i Disseny de la Diputació a Reus (del 1998 al 2002). D'ell és el text "La rasa del *Sunto*: un nou jaciment arqueològic de superfície al terme de Mont-roig" publicat al web de "**Ressò mont-roig**", el 30 de gener de 2020.

Addenda

El 7 de gener de 1938, en plena Guerra Civil, un bombardeig destrueix l'Escola del Mar. "La Vanguardia" del dia 12 titulava: "Han quemado una escuela". "*Silenciando su vuelo, encubriéndose sigilosamente en el cárdeno anochecer, huyendo apenas abandonaron su cargamento destructor, unos aviones... Llegaron sobre el mar, descendieron sobre orilla, y pronto, al lado de la, playa, junto a la dulce curva donde la mar serena sus impetuosos deseos de dominación insistente, una escuela ardía...*".

El bombardeig de l'Escola del Mar seria l'inici d'una sèrie que es farien sobre la població civil aquell mes de gener a Barcelona. El dia 30 fou el de la plaça de Sant Felip Neri, a tocar de la catedral.

A "Acció cooperativa", òrgan de la Federació de Cooperatives de Catalunya", del 21 de gener de 1938, titulaven: "L'Escola del Mar víctima del feixisme". "*Transcorria apaciblement a la reraguarda la setmana de l'infant... hom disposà que les classes de les escoles es sospenguessin durant una setmana... I quan més dolces eren les hores... unes explosions formidables interrompien aquelles hores... No sorprengué a ningú l'atemptat. Era una de tantes vegades que els pirates de l'aire feien la seva aparició damunt de la ciutat oberta que per la seva llunyania dels fronts feia la vida normal i mans criminals llençaven llur*

¹² Vegeu el text "Joan Rom: crear / recrear" de Martí Rom a "**Ressò mont-roig**" núm. 35 (4t trimestre de 1990), pàg. 8 i núm. 36 (1r trimestre 1991), pàg. 8.

càrrega damunt la població civil sense precisar objectius... Diverses bombes incendiàries tocaren al bell mig de l'Escola del Mar...". Més avall fa un resum del treball pedagògic. A la del seu director Pere Vergés *"cal afegir-hi l'entusiasta i assenyada col·laboració... dels professors..."* i entre ells esmenta Magí Sedó. Ja no hi treballava però continuava en el record.

L'Escola del Mar es va traslladar prop de la Font del Gat (Montjuic) i el novembre de 1948 a la seva seu actual del carrer de Gènova núm. 12, al barri del Guinardó.